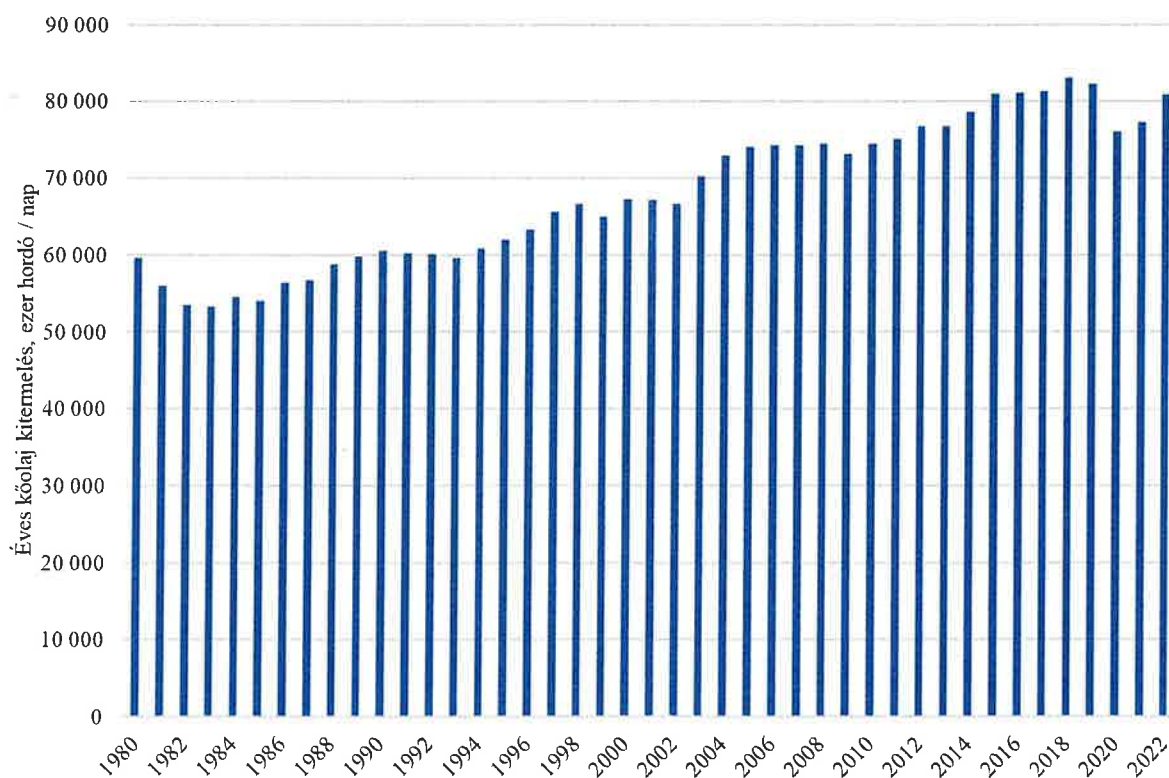

Tisztelt Holló András Úr!

Először is szeretném megköszönni, hogy a Tanszék felkérését elfogadta és örömmel vettem, hogy elvállalta „Kőolajipari célokra előállított tenzidkompozíciók vizsgálata” című PhD dolgozatom bírálatát. Nagyra értékelem, hogy időt és energiát szánt a dolgozat alapos értékelésére. A véleményét észrevételeivel együtt megkaptam, és ezúton is köszönöm a gondos bírálatot.

Válaszaim a bírálatban feltett kérdésekre:

1. A 6. oldal 2.4. ábrája alapvetően helyes és kifejezetten a kőolaj kitermelést mutatja be kihagyva az egyéb kondenzátumok, gázolinok és más kőolajhoz csoportosított alapanyagokat. Ennek ellenére a szakirodalom általában már 100 millió hordó/nap fölötti kőolajkitermelési értékekre hivatkozik. Így a témában jártas olvasó meglepődhet az ábrán bemutatott alacsonyabb értékeken. A 2.4. ábra címe esetén nem lett volna célszerűbb kőolajkitermelésről beszélni?

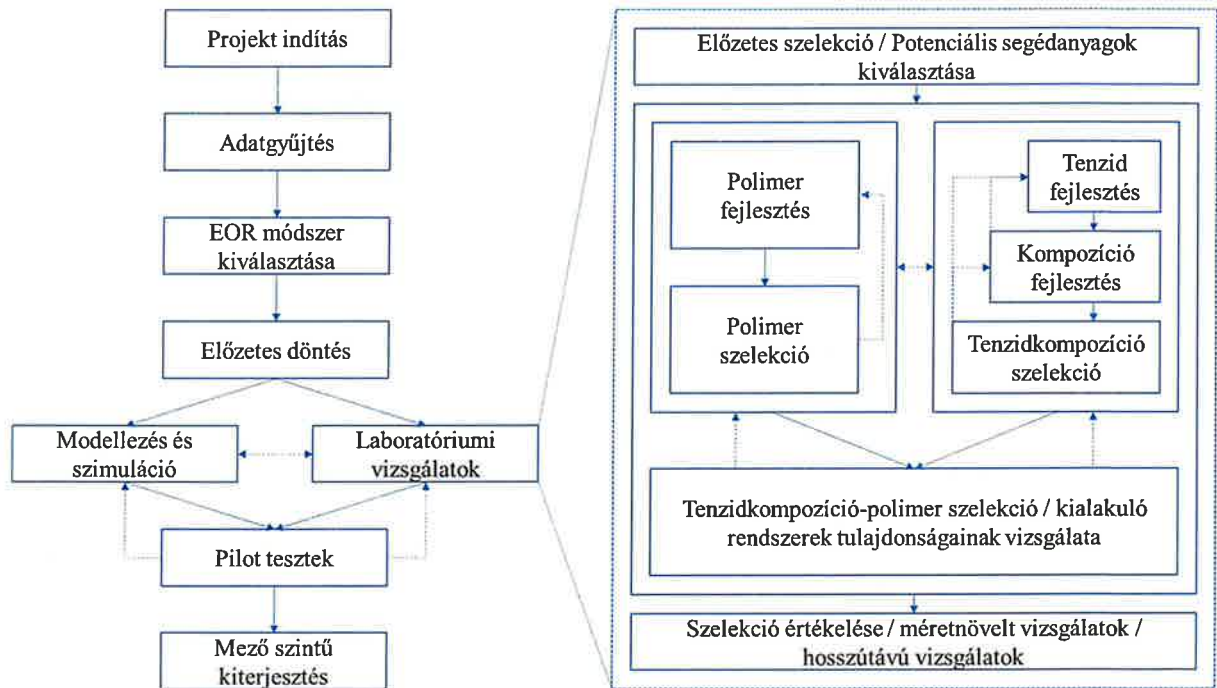

2.4. ábra Az éves kőolaj-kitermelés változása 1980-2022 között [6]

Az ábra felirata valóban pontatlan ezen formában. Helyesebb a kőolaj-kitermelés alakulásáról beszélni ebben az esetben.

ami növe

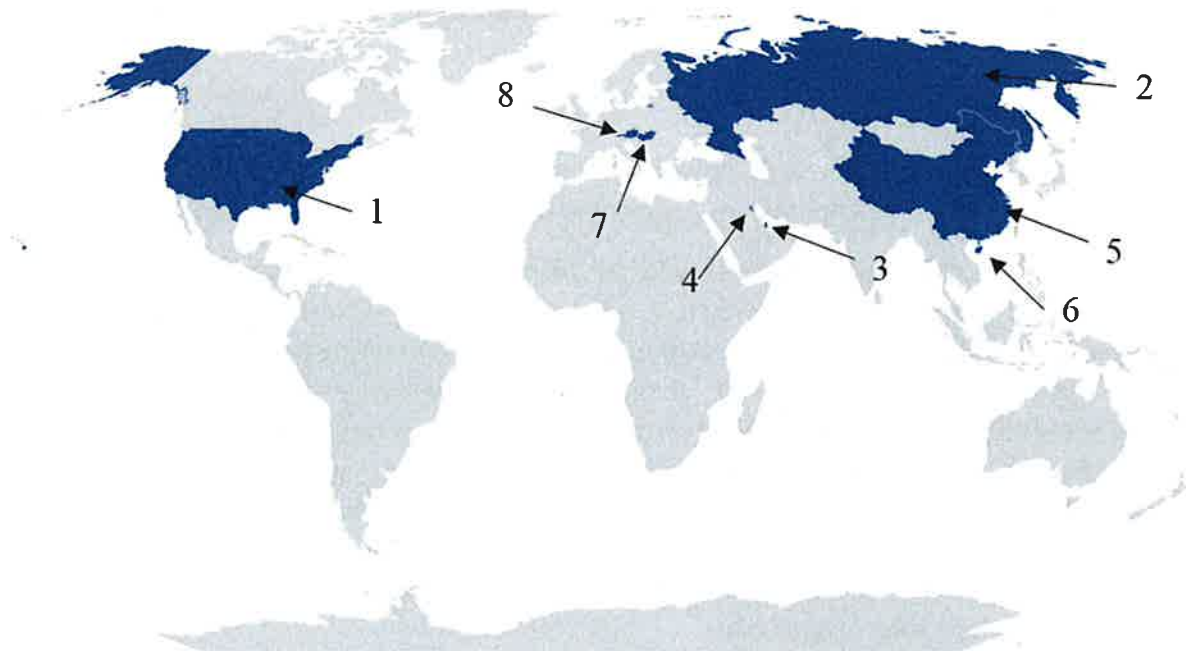
2. A 11. oldalon található 2.7. ábrát a jelölt állította össze, vagy átvette egy közleményből? Ez az ábra jól összefoglalja egy cEOR-projekt fontosabb lépéseit.

2.7. ábra. Egy tenzid-polimeres cEOR-projekt főbb lépéseinek egyszerűsített folyamatábrája

A 2.7. ábra saját összeállítás, melyhez a szakirodalmi közleményekből leszűrt következtetéseimet és a tématerületen végzett munkámból szerzett tapasztalataimat használtam fel.

3. A 12. oldalon lévő 2.8. ábrán helyesen feltüntette a jelölt az adott országokat, ahol tenzides cEOR pilot projektekről jelent meg közlemény. Pusztán formai szempontból jó lett volna ebben a sorrendben bemutatni az ábra utáni részben a projekteket!

2.8. ábra A 2018-2025 között publikált tenzides cEOR pilot projektek (1: USA; 2: Oroszország; 3: Katar; 4: Kuwait; 5: Kína; 6: Thaiföld; 7: Magyarország; 8: Ausztria) [133]

A bíráló észrevételével egyetértek. Valóban indokolt lett volna a 2.8. ábrán feltüntetett országok sorrendjében bemutatni a tenzides cEOR pilot projekteket.

4. Milyen további paraméterekkel lehetne finomítani a kapilláris olajkimosási módszert, hogy még jobban közelítse a valós rétegviszonyokat?

Amennyiben rendelkezésre áll a tárolóból származó, vagy ahhoz hasonló réteggáz, akkor nyomástartó edényben a kísérő gázok és a nyomás befolyásoló hatása is vizsgálható. Illetve az elrendezés továbbfejlesztésével akár az elárasztási térfogat és sebesség is szimulálható lenne. Azonban minden ilyen típusú fejlesztés ugyan növelheti a vizsgálat megbízhatóságát, azonban a módszer gyorsasága csökken és nőnek a vizsgálati költségek.

5. A vízsám meghatározás során alkalmazott acetonos módszer hogyan viszonyul más, nem szerves oldószeres alternatívákhoz?

A vízsám meghatározása esetén a szerves oldószer jelenléte elengedhetetlen. Az oldószer kombinációban lehetnek különbségek (pl.: eredeti módszer esetén benzol, majd később ciklohexán, alkalmazása), illetve a végpont jelzés módszerében (zavarosság mérés, vezetőképesség vizsgálat). Viszont a vízsám érték csak egy eszköz a tenzidek hidrofíll-lipofíll tulajdonságainak jellemzésére. Ezen tulajdonság a molekulaszervezetből is meghatározható, amivel az eredményeket összehasonlítottam a dolgozatban. Gyakorlati alkalmazásban NMR vizsgálatokkal lehetséges a molekulaszervezet becslése és abból a HLB érték számítása. Ezen módszer pontosabb lehet, azonban összetett elegyek esetén a kiértékelése nehézkes, mint például növényi olaj alapú reakcióelegyek esetén. A módszer egyedi tenzidek esetén kutatási céllal pontosabb és jobb eredményt adnak, viszont összetett kompozíciók esetén és gyakorlati

(üzemi) alkalmazás során a szerves oldószer használatával végzett vízszám meghatározás megfelelő pontosságú és előnyösebb választás.

6. A tenzid-polimer kölcsönhatások reológiai vizsgálata során tapasztalt szinergikus hatások milyen mértékben függenek a molekulatömegtől és a polimer szerkezetétől?

A dolgozat „6.3. Tenzid-polimer oldatok viszkozitásának vizsgálata” című fejezetében 3 polimerrel végzett vizsgálatok (POL-1, POL-2 és POL-3 jelölés) eredményeit is bemutatom. Ezen polimerek molekulaszervezetükben egyformák, a különbség átlagos molekulatömegükben és annak eloszlásában van. A vizsgált esetek többségében az átlagos molekulatömeg növelésével nőtt a szinergikus hatás is, azonban ezt a nyírési sebesség befolyásolta. A polimerek szerkezete okozta kölcsönhatásokat nem vizsgáltam. A folyásmódosító polimerek alkalmazhatóságát és főbb tulajdonságait (mint például inter- és intramolekuláris kölcsönhatások létrejötte) a polimer láncon lévő funkciós csoportok befolyásolják, ezért feltételezhető, hogy a molekulaszervezet változtatása befolyásolja a tenzidek és polimerek között kialakuló kölcsönhatásokat.

7. Milyen hatással van a koszolvens arányának változtatása az emulziók hosszú távú stabilitására és a visszanyerhető olaj mennyiségére?

Az emulzió hosszú távú stabilitás vizsgálataira irányuló vizsgálatokat nem végeztem. Viszont az alkalmazott koszolvensekről általánosságban elmondható, hogy csökkentették a határfelületi feszültséget, ami stabilabb emulzió kialakulásának kedvez. Éppen ezért feltételezhető, hogy javítja a kialakult kőolaj emulzió hosszú távú stabilitását. Azonban ezek a komponensek csak „társ oldószerként” vannak jelen és nem a kompozíció fő alkotó elemei. Ezért ezen hatás mértéke az alkalmazott tenzidekhez képest kisebb, így az emulzió megbontására és az olaj visszanyerésére technológiai szempontból jelentős befolyással nem rendelkezik.

Ezúton is szeretném megköszönni a dolgozatom alapos és építő jellegű értékelését, valamint a részletes, szakmailag megalapozott észrevételeket. A felvetett kérdések és javaslatok értékes segítséget nyújtottak a kutatási eredmények pontosabb megfogalmazásában. A bírálatban szereplő minden észrevételre igyekeztem részletesen reagálni.

Kérem, hogy a válaszok figyelembevételével a dolgozatot elfogadásra javasolják.

Tisztelettel és köszönettel:

Hartyányi Máté

PhD jelölt

Veszprém, 2025. 11. 04